

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:806

av Erik Ottoson (M)

Drönare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utföra samhällsservice på nya och effektivare sätt med drönare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att skapa ordning och reda i luftrummet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett uppdrag till berörda myndigheter bör ges så att arbetet med att anpassa regelverket och kontrollzonerna kan komma till stånd redan innan de internationella överenskommelserna finns på plats och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av förnyad lagstiftning med syfte att skapa bättre och säkrare förutsättningar för drönartrafik i svenskt luftrum och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av tydligare regelverk för fotografering från drönare och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett fortsatt målmedvetet säkerhetsarbete kring drönartrafik i luftrummet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ökade möjligheter för brottsbekämpning i luftrummet med anledning av det ökade antalet drönare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Antalet obemannade luftfarkoster i det svenska och internationella luftrummet har ökat explosionsartat de senaste åren och inget tyder på att ökningen börjar avta, snarare tvärtom. Med förbättrad teknik, allt enklare gränssnitt gentemot föraren och allt billigare teknik kommer antalet obemannade luftfarkoster (drönare) alltjämt att öka. Risken för allt större oordning i luftrummet blir därför alltmer påtaglig och dagens regelverk riskerar att snabbt bli föråldrat likväl som möjligheterna att beivra brottslighet i luftrummet. Den tekniska utvecklingen på drönarområdet bokstavligen flyger fram när allt mer avancerade tekniska lösningar möjliggör förarlös flygning för att utföra allt mer komplicerade uppdrag. Såväl inom areella näringar som logistik och en rad andra områden kommer drönarna med stor sannolikhet att bli vanligt förekommande och helt normaliserade inom bara några år. Att kunna leverera en defibrillator (hjärtstartare) till en otillgänglig plats innan ambulansen hinner fram eller antihistamin (allergimedicin) till en patient med en allvarlig allergisk reaktion kan innebära räddade liv. Att leverera post med drönare till avlägsna platser kan spara både pengar och miljö samtidigt som det viktiga samhällsuppdraget eventuellt kan uppfyllas på ett mer effektivt sätt. Drönarnas framkomst öppnar nya möjligheter för stat, kommuner och landsting att utföra samhällsservice på ett effektivare och kanske även bättre sätt. Anspråken på svenskt luftrum blir därför många och eftersom säkerheten alltid måste komma i första rummet har man i flera fall tvingats stoppa trafiken på flera flygplatser vid flera tillfällen. Detta är självklart något som måste förhindras i framtiden om vi ska kunna ha ordning och reda i luftrummet. Luftfartsverket och Transportstyrelsen har redan gjort insatser för att informera ytterligare om var man får och inte får flyga med drönare vilket är väldigt bra. Nästa steg måste nu ta vid vilket innebär att reglerna som finns på området måste ses över. Internationella ansträngningar i den riktningen görs redan inom ramen för bl.a. Easa. Det finns dock skäl för Sverige att ligga i framkant vad gäller att skapa bra förutsättningar för drönare och annat flyg att samsas i luftrummet. Mot bakgrund av detta bör ansvariga myndigheter och regeringen agera för att så snart som möjligt få en bättre fungerande lagstiftning och regelverk på plats så att stoppen blir färre och drönarna kan fortsätta bli fler utan att utgöra en säkerhetsrisk. Vi har möjlighet att skapa ett modernare regelverk i Sverige ännu snabbare än det är möjligt internationellt och därmed också se till så att vi som land blir bland de bästa och säkraste platserna att flyga drönare på. Risken med internationella förhandlingar är att de drar ut på tiden vilket vi inte har råd med om vi ska skapa ordning i luftrummet samtidigt som Sverige ska ligga i framkant i den tekniska utvecklingen och digitaliseringen. När gemene man har möjlighet att flyga med drönare och därmed placera kameror på platser som tidigare var svårt eller omöjligt för en enskild

person skapar det en ny situation vad avser rätten till personlig integritet och möjligheten att fotografera. Svensk lagstiftning behöver i detta avseende uppdateras för att på ett tydligare sätt beskriva vad man får och inte får göra. Att ta bilder med en drönarmonterad kamera bör i sig inte vara olagligt och ej heller tillståndspliktigt. Däremot är det viktigt att vi har en lagstiftning som förbjuder och motverkar kränkande och inkräktande fotografering av det som får anses vara en personlig sfär. På allmän plats får vi ofta finna oss i att bli fotograferade av turister, nyhetsteam m.fl. men i sin egen trädgård eller i det egna hemmet bör den enskilde kunna förvänta sig att privatlivets helgd respekteras. Om man däremot är ute i skogen för att motionera, plocka svamp eller liknande har man lämnat vad som får anses svara privat och givit sig ut i världen dit den rumsliga privata sfären inte längre sträcker sig på samma sätt. Regeringen bör därför inleda ett arbete i syfte att skapa tydliga regler vilka platser som får och inte får fotograferas från luften av privatpersoner utan skriftligt eller muntligt tillstånd. Olyckor inträffar lätt när man är ute och flyger. En drönare kan lätt kollidera med en person, annans egendom eller i värsta fall en annan flygfarkost. Skadorna kan bli stora och kostnaderna omfattande. Det är därför utsägligt viktigt att Sverige ligger i framkant för att främja ett systematiskt säkerhetsarbete vad gäller drönare i luftrummet såväl för privat som för kommersiellt bruk. På samma sätt som det finns olika sorters certifikat för att flyga andra flygfartyg och olika körkort för att köra olika fordon på våra vägar bör man se över vilka kompetenskrav som ska finnas för drönare. I dagsläget finns vissa sådana regler just i syfte att främja god säkerhet i luftrummet. Dessa regler kommer dock behöva ses över. Vikt, räckvidd, teknisk utformning av farkosten och hastigheter är exempel på saker som bör kunna ligga till grund för ett modernare regelverk. I ett samhälle kommer människor av misstag och med tydligt uppsåt begå brott mot de lagar och regler som finns. När gemene man med drönare kan inta himlen öppnas också nya möjligheter att begå brott på nya och innovativa sätt. Svenska rättsvårdande myndigheter måste därför bereda sig på att behöva bekämpa fler brott som begås via luften i framtiden. Såväl transporter av illegala substanser och intrång i reglerat luftrum som terrorattacker kommer att behöva bekämpas där drönare kommer vara inblandade. Svensk polis måste därför vara utrustade för att på ett säkert och effektivt sätt kunna skydda viktiga evenemang, och stoppa brottslighet som sker i luften utan att någon skadas. Arbetet med detta måste ske skyndsamt och ny teknik finns tillgänglig för att möjliggöra detta.